י א מיי׳ פי״ג מהלכות כלים הנכה ד:

יא ב מיי פכ״ח שם הלכה ג:
יב ג מיי פ״ו מהלכות שאר
אבות הטומאה הלכה ג

[ופי״ג מהל׳ כלים הל׳ ד]: יג ד מיי' פ"ז מהלכות שאר אבות הטומאה הל' א ב:

יד ה מיי׳ פ"ג מהלכות כלים הלכה א: שו ו מיי׳ פ"א מהלכות כלים עט מהנכות כל ... הלכה ח ופי״ח הלכה א: שו ז מיי פ״ז מהלריר ב־ ז מיי׳ פ"ז מהלכות ביאת המקדש הל' ד טור י"ד סי׳

יו ח מיי׳ שם הלכה ה:

שימה מקובצת

לן תיבת רב חסדא נמחק: שנינו א״ל ומתיבת רב מחליפא עד עליה בס״א אינו: תותיפא עד פליה בט"א אינו: גן וחיסומו וצריך אתה להתלות: תן אחורים לחלוקה: סן לחלוקה נטמא: זן לחלוקה הא: זן תי׳ לא נמחק נטמא גבו לא נטמא תוכו אף [בכלי שטף נטמא תוכו נטמא] גבו נטמא גבו לא נטמא נטמאן גבו נטמא גבו לא נטמא תוכו תיבת לא נמחק: זון עבדו ביה רבנן: עון תוך מידע ידיע: זן הכי כלי חרס: זון תיב׳ נמי נמחק: יכן לר״מ דאמר בקטן של רופאים שנינו אלא לרבנן דאמרי דופאים שנינו איא ידובנן האמוי בגדול של לשכה שנינו מאי: יגן לשכה ס"א הא ניחא לר"מ אלא לרבנן מאי איכא למימר ואפי׳ לר״מ כו׳: ידן שנינו סלע נירונית הוי כמקדח: עו) סתם זוטר אפי׳ ממקדח: עו) ריס של: עו) מום שאין מום בלובן: עו) הוקב ומרחיבו כדי שיכנס מקדח ויצא בריוח: יען היה שם תלמיד: כן נטמא תוכו נטמא גבו: לחלוקה אחוריים לחלוקה ולקמן: לכן אוגנו היינו שפתו: לגן לאחוריו לאחוז בו הס״ד: לון וזובו ומימי רגליו דהוי אב ומטמאים הטומאה כלי. כה] במשקין כטומאה דכלי לכן במשקין כטומאה דכלי והדי"א: מן משקה זב וובה דהא אפיי כרי חובה באחוריו לא כרי: לון משתעי קרא דאיוהו: למן ועוד דאמרת לעיל אי כרי ה"נ דלא אצטריך: לען חרס ורנשבר אם: () גדול הוא דהוי: ורנשבר אם: () גדול הוא דהוי: (ל) לה טומאה מגלגולת הס"ד: (כ) כסלע סתם דקאמרי: (ג) מפרש בגמרא מאי: (ג) מיושב ומתרצינן ליה: לפן דלא יקבל טומאה: לון טומאה ולא עדיפא מגב דאין לומר: לון עסקינן דאפי׳ יש בו יד

רבינו גרשום (המשך)

כדאמר בפ׳ אמר ר׳ עקיבא מי

לא עסקינן דיחדינהו: (ח) דיד

לתנור:

מדאורייתא הלכך כיון דאיטמו במשקיז דרבנז האי כלי שטף במשקין זובנן זואי כלי שטן-שוויוה רבנן כטומאה דכלי חרס דיש לו חלוקה ולא שוויוה כטומאה דאורייתא כלומר דאין לו חלוקה לכלי שטף מן התורה בין יש לו תוך בין אין לו תוך הין אין לו תוך הין אין לו תוך הולה כי שורוה רבנן ככלי חרס דנטמא גבו לא ניטמא תוכו משום היכירא כי היכי דלא לשרוף עליה תרומה וקדשים: אי הכי אין לו תוך. לכלי שטף יעביד ביה היכירא שום חלוק . כי היכי דלא לישרוף עליה כי הכי דרא לישווןי עלה תרומה וקדשים. לא צריך דכיון דעבדו היכירא חלוקה ביש לו תוך בטומאה דרבנן מידע ידעי דכי אין לו תוך ונטמא במשקין ו כי אין לדותן הנסמא במשקין דרבנן דאין שורפין עליו תרומה וקדשים דהשתא כי יש לו תוך אין שורפין כ"ש בשאין תוך: ואי אין לו תוך בכלי שטף מדאורייתא בר קיבולי . טומאה הוא בתמיהא כדקאמר בטומאה דאורייתא הכי נמי: בטומאה דאורייתא הכי נמי: והא דומיא דשק בעינן. והא כיון דאין לו תוך אינו מטלטל מלא וריקן. בהנך כלי שטף דחזו למדרסות לישיבה מקבל זומאה דאורייחא דאט"ג דליח טומאה זאוריונא זאנייג זילית בהו תוך כדאמרינן במסכת שבת בפ' אמר ר' עקיבא כגון דיחדינהו לאשתו נדה: אי הכי כלי חרש נמי. כי אין לו תוך . אמאי אינו מטמא לדעתיה דר

מרכח בכלי חרש מפרש נמי התם: רב פפא אמר. לא צריך לתרוצי להא מקדח וחיסומו שנינו אלא מקדח גדול שנינו כאן דהוי בסלע מכלל דמקדח סתם ההוא רביש בן גדול מכלל דווטר מבסלע וב"ה אמר כסלע ואין שיעורן אחד: הניחא לרי מאיר. רמוקים לה לההוא אפקדח דגלגלת כמקדח קטן של רופאים דהוי בציר מבסלע וב"ה אמרי בסלע היינו דאיכא בינייהו: אלא לרבנן. דאמרינן כגדול של לשכה דהיינו בסקרוז קטן של דופאים הוה בציי מבטעל וברה אמרי בטע הייתנו האיכא בינייהו: אא אדובן, האמוינן בגוול של לשבה החיינו כסלע מאי איכא למימר: דולר׳ מאיר. דמוקים במקדח קטן א״כ הזה ליה מקולי ב״ש ומחומרי ב״ה. דב״ש מקילינן דכי חסר פורתא במקדח קטן טהור מלטמא באהל וב״ה מחמירי דלעולם לא טהר מלטמא עד שתחסר כסלע ואנן דתנן תנן כלומר אותן ששה דברים שהן מקולי ב״ש מנו ולא יותר: אלא רב נחמן מתרץ לטעמיה דר׳ מאיר דסלע נרונית שנינו הכא במאור שנעשה דהויא במקדח גדול סלע סתם דב״ה הוי זוטר אפ״ ממקדח סתם דב״ש והוו להו ב״ה לקולא: ריס של עין, זהו עפעפיו: הרי בעינו. כמו או שהיה בעינו דק. בלע"ז טיילא: חלזון נחש עינב. מפרש בגמרא: הפוסק בסירא ונכנס בשחור מן הלבן סירה הוא כמו חוט שסובב השחור: אבל אם השחור פוסק הסירה ונכנס בלבן אינו מום שאין מומין בלבן שהלבן אין קרוי עין אלא השחור:

צריך אתה לתלות כחוקיה שהוא אבי עקש. פירוש לריך אתה לטרוח לי שכר ברור קושיא כי ליישב הדבר שאין לשבשה מכח כדי אמר שמואל כמו עדות חוקיה אבי עקש שלא היה לשון דבריו מיישב לד! ומתרך ליה בסמוך: **בנגדו** בבדי ששף בר. בכלי עך נופל לשון זה דכתיב בהו [וכל] כלי עך ישטף במים כדפירש בקונטרס ומלינו למימר נמי דכלי מתכות כמו כן מיקרו כלי שטף משום

דכתיב בהו ומורק ושוטף במים והא דפריך לקמן ואין לו תוך בכלי שטף מדאורייתא בר קבולי טומאה היא דומיא דשק בעינן פשיטא ליה דאיירי נמי בכלי עץ בכל הנהו דמיקרו כלי שטף מדלא נקט כלי מתכות: אין לו אחורים לחלוקה נממא. מוך קרי אותו לד שרגילין להשתמש בו: הרי הוא ככלי חרם נממא תוכו נממא גבו. על כרחו לטמא אחרים קאמר דלא נפקא מינה מידי למילתא אחריתי וקשה מכאן לגירסת רבינו שמואל דשבת (דף טו.) דמשמע דכלי חרם אין מטמאין מגבייהו כלל ובספ"ק דחולין (דף כד.) דאמרי׳ דאויר כלי חרס טמא "[וגבו טהור] היינו דלא להן מקבל טומאה מגבו אבל מטמא אחרים מגבו כדתניא בתורת כהנים מרובה מדת לטמא ממדת ליטמא שמטמא אחרים מאחוריו ואינו מינומא מאחוריו

ועוד אמרי׳ בפרק המפלת (נדה דף כו.)

דאבן היולא מן התנור טפח דחשיב יד להוליא טומאה לון דלא עדיפא מגב ואין

לומר דעדיפא ואיירי אפי׳ להכנים דהתניא

בתוספתה ל דהין טומהה לכלי חרס הלה

מאוירו ובהיסטו ועוד דדרשינן הא יש

למיד פתיל עליו טהור ומי לא עסקינן

לון דיחדינהו לאשתו נדה ואע"ג דבריש

סוגיא דהעור והרוטב (חולין דף קיח.) משמע דסבר הש"ס דיד (ח] ל) כל תנור

להכנים ולהוצים ועדיף מגבו מו במסקנם צרכינן למימר הכי ט: בהבך דחזו

למדרםות. אבל שאר פשוטי כלי עץ טהורי

ודינם פירשתי בפ' המוכר את הבית (ב"ב

סו.) ובפ' בכל מערבין (עירובין דף לא.):

כמלא נקב של עול אישתיק וא"ל 6 רב חסרא שמא מקרח וחיסומו שנינו יוא"ל רב תחליפא לא תימא שמא אלא ודאי מקדח וחיסומו מ צריך להתלות עליה כחזקיה אבי עקש יבתנן זו עדות העיד חזקיה אבי עקש לפני רבן גמליאל ביבנה שאמר משום רבן גמליאל הזקן כל "שאין לו תוך בכלי חרם אין לו אחורים זו לחליקה נממא תוכו נממא גבו נטמא גבו נטמא תוכו כלי חרם בתוכו תלה רחמנא אית ליה תוך איממי ליה לית ליה תוך לא איממי ליה א"ר יצחק בר אבין הכי קאמר כל שאין לו תוך בכלי חרם כנגדו בכלי שמף אין לו אחורים ® לחליקה נממא תוכו נממא גבו נממא גבו נממא תוכו למה לי למיתלייה בכלי חרם גימא כל שאין לו תוך בכלי שמף אין לו אחורים יו לחליקה הא קמ"ל דיש לו תוך הרי הוא ככלי חרם מה כלי חרם נשמא תוכו נשמא גבו יו לא נשמא תוכו לא נממא גבו אף כלי שמף נממא תוכו נטמא גבו לא נטמא תוכו לא נטמא גבו בשלמא כלי חרם גלי ביה רחמנא תוכו אלא כלי שמף מי גלי ביה רחמנא תוכו יאי במומאה דאורייתא ה"ג הכא במאי עסקיגן במומאת משקין דרבנן ידתנן יכלי שנממא אחוריו במשקין אחוריו ממאין תוכו אגנו אזנו וידיו מהורין נממא תוכו כולו ממא

ונכנם בלבן. אם חוט (י) השחור יולא מן השחור ופוסק בסירא ונכנס בלבן: אינו מוס. שאין מומין בלבן דלאו עין הוא אלא שומן העין: גב"

דרמדאורייתא אין אוכל מממא כלי ואין משקה מטמא כלי ורבנן הוא דגזור משום משקה זב וזבה הלכך שויוה רבנן כטומאה דכלי חרם ולא שויוה רבנן כטומאה דאורייתא דנפשיה עבדו ₪ רבנן היכירא כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים אי הכי אין לו תוך גמי ליעביד נמי היכירא כיון דעבדו היכירא ביש לו תוך ידיע דאין לו תוך דרבנן ואין לו תוך בכלי שמף דאורייתא בר קבולי מומאה הוא דומיא דשק בעינן ימה שק מיטלטל מלא וריקן אף כל מיטלטל מלא וריקן בהגך דחזו למדרסות אי הכִי יו חרם נמיף אין מדרם יבכלי חרם רב פפא אמר מקדח גדול שנינו מכלל דמקרח סתם זומרא יו נמי מכסלע הניחא לרבי מאיר יו אלא לרבנן מאי איכא למימר® דתנן באיזה מקדח אמרו בקמן של רופאים דברי רבי מאיר וחכ"א בגדול של לשכה י² ולרבי מאיר מי ניחא הוה ליה מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה ואנן דתנן תנן דלא תנן לא תנן אמר רב נחמן סלע נירונית שנינו יים כמקדח גדול סלע סתם יים זומרא ממקדח סתם: מתני׳ יים יהרים של עין שניקב שנפגם שנסדק "הרי בעינו דק תבלול חלזון נחש" (עצב) איזהו תבלול לבן הפוסק בסירא ונכנס בשחור @ שחור נכנס בלבן אינו מום ": גמ"

כמלא נקב של עול. שעושין בו נקב ותוקעין בו יתד לקשור רצועות העול. אלמא מקדח הוי כסלע ומאי איכא בין ב"ש ובין ב"ה: אישמיק. רב תחליפא: וא"ל רב הסדא שמא מקדת. דקאמר ב"ש בגולגולת מקדח וחיסומו שנינו דלאחר שנעשה החור מלדדין

את המהדח ונוטל מלידי הנהב ית ומרחיבין את הנקב כדי שיכנס מקדח ויולא בריוח והיינו חיסום שנוטל מה שחיסם וסותם את הנקב ואינו מניח ליכנס המקדח ברוחב ומקדח וחיסומו הוי יותר מסלע: א"ל רב מחליפא. לרב חסדא לא מימא שמא אלא אימא ודאי מקדח וחיסומו שנינו: ולריך אתה להחלות עליה. כלומר יכול אתה לסמוך על דבר זה: לחוקיה חבי עקש. שנסמך על עדותו שלא היה יש תלמיד חולק עליו: אין לו אחוריים לחליקה. שאין אחוריו חלוקים מתוכו דלא אמרינן אם נטמא גבו גבו טמא ותוכו טהור אלא אם (כ) נטמא כן גבו נטמא תוכו. אותו לד שמשתמשין בו קרי תוך אע"ג דאין לו בית קיבול: וקפריך כלי חרם בחוכו חלה רחמנה. דאין מטמא אלא מתוכו דכתיב וכל כלי חרם אשר יפול מהם אל תוכו וגו' [ויקרא יא]: כנגדו בכלי שטף. כלומר דכוותיה בכלי שטף שאין לו נמי מוך אין לו אחוריים יאז ולקמן מפרש לה. כלי שטף כלי עץ דכתיב (ויקרא טו) וכל כלי עץ ישטף במים ולקמיה פריך וכי אין לו תוך מי מקבל פשוטי כלי עץ טומאה. ואיכא דאמרי כלי שטף היינו כלי מתכות וטעות הוא בידם דא"כ אמאי פריך לקמן מי מקבלי פשוטי כלי שטף טומאה לאו פירכא היא דודאי פשוטי כלי מתכות טמאים: הא קמ"ל כו'. להכי תלייה לכלי שטף בכלי חרס דהיכא דיש לו תוך נטמא תוכו נטמא גבו: אי בטומאה דאורייתא הכי נמי. דפשיטה לן שחם נטמח גבו נטמא מוכו בין יש לו תוך בין אין לו תוך והכא במאי עסקינן דביש לו חוך נטמא גבו לא נטמא מוכו ובאין לו מוך אינטריך לאשמועי׳ דנטמא תוכו נטמא גבו נטמא גבו מנשי"ו: ידיו. כגון כלי

נטמא תוכו בטומאה דרבנן כלי שנטמאו אחוריו במשקין טמאין: **תוכו אוגנו.** דהיינו בית קיבול התחתון שיושב עליו. ל"א אוגנו ים שפתו: אונו. זהו מה שעושין בחביות של חרס לבית אחיזה שקורין חרם שעושין לו זוב לאחוריו כם: דמדאורייסא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי. בפ"ק דפסחים (דף יח.): משום משקה דוב וובה. כגון רוקו וזובו כח דהוי אב הטומאה ומטמא כלי מדאורייתא אפי׳ אדם דכתיב (ויקרא טו) וכי ירוק הזב וגו׳: הלכך שויוה רבנן. לכלי שטף הנטמא במשקין (ג) יהו: דכלי חרם. דאורייתא דאם נטמא גבו לא נטמא חוכו: ולא שויוה רבנן כטומאה דאורייתא דנפשיה. דכלי שטף משום דעבדו רבנן היכירא להקל בטומאת משקין כי היכי דלא נשרוף עליה תרומה וקדשים אלא חולין". ואי קשיא אמאי לא גזור בכלי חרס טומאת משקין לאחוריו תריך משום דהתם ליכא למיגזר משום משקה (ד) כח דהם אפי׳ נגעו משקה זב חבה מאחוריו לא מקבלי טומאה אלא ממוכו ואי משום דכתיב [שם] וכלי חרם אשר יגע בו הזב וגו' ההוא מפורש ח' (במסכת נדה) (דף מב) דבהסיט מישתעי מו דאיזהו מגעו שהוא ככולו הוי אומר זה היסט: ואין לו סוך בכלי שטף דאורייתא בר קבולי טומאה הוא. דאילטריך רבנן למיגזר בהו משקין ועוד יח דאמרן לעיל אי בטומאה דאורייתא ה"ג לא אינטריך לאשמועינן דאין לו אחוריים לחליקה: דומיא דשק בעינן. דכתיב (ויקרא יא) מכל כלי עץ או בגד או עור או שק איחקש כלי עץ לשק: מלא וריקן. דיש לו בית קיבול: בהנך דחזו למדרסום. כגון כסא וספסל דמקבלי טומאה ע"י מדרס: א"ה בכלי מרם כמי. נגזור טומאה באין לו תוך בהיך דחזו למדרסות: "אין מדרם בכלי חרם. ייו שישבר אם אדם יושב עליו: רב פפא אמר. הא דאמרת [1:] עשית ב"ש וב"ה אחד לאו פירכא היא (הי): דמקדה גדול שנינו. במשנה דמאור העשוי בידי אדם דמקדה גדול ^ט דהוי כסלע נירונית אבל מקדח סתם בציר מסלע וב"ש במקדח סתם קאמרי: **באיוה מקדח אמרו**. ב"ש בגולגולת כמלא מקדח כקטן של רופאים שקודרין בו את הראש לחקן את המכה: הניחה לר"מ כו' וסו אפי' לר"מ מי ניחה. אם כן דשיעורה דב"ש זוטר הוה ליה מקולי ב"ש דהיינו קולא דבשיעורא זוטא כי האי פרחה לה אש טומאת גולגולת: ו**אנן שים סנן.** בעדיות (פ"ה משנה א) ששה דברים מקולי ב"ש שב לא מנן: סלע נירונים שנינו. דהוי כמקדם גדול אבל כסלע לש דקאמרי ב"ה זוטר אפי׳ ממקדח קטן של רופאים הלכך אפי׳ לר"מ שיעורא דב"ש נפיש: בזרגנר' רים של עין. מפרש בגמ' וע"בן: הרי בעינו דק. כלומר הרי שיש בעינו דק טייל"א: סבלול. מפרש נג מאי היא: חלות!. חולי היא שקורין לימו"ן: נחש. מפרש בגמרא [שם]: ועלבש. מיי"ל: לבן הפוסק בסירא. סירא היינו שורה שבעין סביב לשחור. שחור הוא שקורין פרוניל"א שמשם מראים העין באה. ואם חוט של לבן יולא מן הלבן ופוסק אותה שורה ונכנס בשחור הוי מום: שחור

ל) ול"ל דמניאו. ב) ברכות נב. ה'ינ דתמים, כל ברכות נב.
 חגיגה כב: נדה ז: כלים פכ"ה מ"י,
 גל שבת פג: קכג: חגיגה כו:
 ה'ון, ד') שבת פד.,
 ה'ולות פ"ב מ"ג, ו') [ועינב כ"ל במשנה שבמשניות ובפי' הרב וכן במשלה שבמשניות ובפיי הרב וכן בהרא"ש], ז) בס"א: מולון, ח) ובמ"ר [מכלמת דובים פרשתה ג) וכ"ר כש"י שבת פג. בשם מ"ר וכ"ר רש"י בחומש פ" מצורע טו פי"ב וכן ברש"י בילה לב. ד"ה יטומאומז. ט) ול"ל ועינבאז. יט איק, כ' רפ"ז דכלים, ל) ז"ל של ז') ז"ק, כ' רפ"ז דכלים, ל) ז"ל של תנור, מ) נ"א במסקנא לא זכרינן כר' ז"ק, ל) [וע"ע תוס' שבת טו. ד"ה ה"ג ותוק׳ חולין כד: ד"ה וגבון,

הגהות הב"ח

(א) במשנה נשחור ונכנס בלבז (ז) במשנה זכנות הבנט בלבן: (2) רש"י ד"ה אין לו וכו׳ אלה אס נטמא תוכו נטמא גבו נטמא בנו נטמא תוכו: (ג) ד"ה הלכך וכו' במשקין כטומאה דכלי חרס כל"ל והד"א: (ד) ד"ה ולא שויוה וכו' משום משקה זב וזבה דהא אפי' נגעו: (ה) ד"ה רובה להם קפיי נגעו: (6) דייה לב פפל הד"ל עם ד"ה למקדם וכו' גדול הוא להוי: (1) ד"ה שחור וכו' לם חוט של שחור יולא מן השחור שבעין ופוסק:

גליון הש"ם

רש"ר ד"ה אין מדרם בכלי הרם שישבר. וכ"כ לש"י עילובין קד ע"ב וע' שכת פד ע"א ול"ע:

לעזי רש"י

מנשי"ו [אנש"א]. אוזן, ידית (של כלי). טייל"א. קרום על העין שמצמצם את הראייה. לימו״ן [לימ״ץ]. מחלה בעין. מיי״ל [מייל״א]. כתם בעין. פרוניל״א. אישון (של עין).

מוסף רש"י

כלי שנטמא אחוריו. כלי ען בדי שבטמא אחוריו. כני ען או של מתכת קאמר, שמטמאין מגבן (חגיגה בב:) בכלי שטף קאמר, דאילו כלי חרם אין מטמאין מגבו אפילו בטומאה דאורייתא מגבן לפנינ בטומלה דלוריימל ברבות גב.. במשקין. אין לן משקה שאינו ראשון לצומלה, שאף אם נע בשני עשאוהו חכמים מחילה (שם.. אחרריו טמאין. מעילה שאין אדם וכלים מקבלין טומאה מן המורה אלא מלב טומאה מן המורה אלא מלב הטומלה, גזרו חכמים שיהו משקין הטומלהן כלים מפני שמלינו משקה שהוא אד הטומלה לטמא אדם שהוא אד הטומלה לטמא אדם וכלים מן התורה, כגון זובו של זב וכוחו ומימי רגליו. גזרו על כל ורוקו ומימי הגניו, גזרו על כל כל המאחן שמשלאו לכים (שם, המאחן שמשלאו לכים (שם, ובער הואי הבים) הלכך הואיל ועומלה זו מדברי פופרים לחוריו מחלים, ושאר משמישין שבו שהורים, דעבדו רבון היכר להודיע שהורים, דעבדו רבון היכר להודיע שמומאה זו מדבריהם ולא ישרפו שטומהה זו מדביהה וכח ישופו עליה תרומה וקדשים, כך היא מפורשת במסכת נדה פ"ק (חגיגה שם וכעי"ז ברכות נב:). אגנו. שפתו הכפולה ללד חוץ ורלוי לתשמיש (שם ושם). אזנו. כגון מתסמים (שם ושם). אזנו. כגון און החבית (שם ושם). וידיו. כלי שיש לו יד כמו מחבת (שם ושם). נטמא תוכו. אפילו בטומאה דרכבט, כולו טמא (חגיגה שם). אין מדרם בכלי חרם. שאם ישב עליו מדרם בכלי חרם. שאם ישב עליו הזב ולא נגע באוירו טהור ואינו מטמא משום מדרס (שבת פד.

רבינו גרשום

אישתיק. רב תחליפא: בתר הכי אמר שמא האי כמלא מקדח גדול דקתני הכא דהוי סלע במקדח וחיסומו שנינו. באותו מקדח שנוקבין בו את החביות שהוא דק מלמטה ועב מלמעלה רק מלמטורועב נולנועל. עב סותם את הנקב וחיסומו והיינו כמלא מקדח נכנס ויוצא ותפשוט מיהא דבעיא דרבי אושעיא ואותו כמלא מקדח דב"ש דגלגלת בזוטר הוי מכסלע. וב״ה אמרי כדי שינטל מן החי היינו כסלע והכי איכא בינייהו: אמר לו רב ו

בור שינטל כן החד היינו בטלע. והכי אינס בעייהו: אמר רב תחליפא. יפה תירצתה וצריך אתה להיתלות עליה על תירוץ זה כמו שאנו סומכין על עדותו של חזקיה אבי עקש. כלומר שמה שאמרת הוא עיקר כאותו עדות של חזקיה: כל שאין לו תוך בכלי חרס. שאין לו בית קיבול אין לו אחורים לחליקה. כלומר שאין חלוק עליונו מתחתונו: אלא כשנטמא תוכו נטמא גבו. כלומר כשנטמא צד אחד נטמא צד השני: אחרים לחליקה. כלומר שאין חלוק עליונו מתחחונו: אא כשטמטא חוכו נטמא גבו. כלומר כשנטמט צד אחד נטמא צד השני: כלי חוס כי אין לו תוך אמאי מטמא כלל בתוכו תלה רחמנא טומאה כדכתיב וכלי חרס אשר יפול מהם אל תוכו וגוי לית ליה תוך לא איטמי כלל: כנגדו ככלי שטף. בשאין לו תוך אין לו אחוריים לחליקה: כלי שטף היינו כלי מתכות או של עץ שיש לו טהרה כדכתיב ומורק ושוטף במים: והיכי מצית אמרת דהא קמ״ל דיש לו תוך הרי הוא ככלי חרס וכו': בשלמא כלי חרס גלי ביה תוכו דבתוכו תלה רחמנא דאי איטמי תוכו נטמא כולו ואי לא נטמא תוכו אלא גבו לא נטמא תוכו אלא כלי שטף דלא גלי ביה תוכו לית ליה חלוקה: אי בטומאה דאורייתא. כגון זב ומת הכי נמי דלית ליה חלוקה: הכא במאי עסקינן בטומאת משקין . דרבנן וכדתנן כלי שטף שניטמו אחוריו. שוליו: ורבנן הוא דגזור. דמשקין הבאין מחמת שרץ דמטמי גזירה משום משקה זב דה